جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
چهارشنبه ۲۷ آبان ۱۴۰۵ - ۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۸
سال بیست‌وهشتم - شماره ۷۷۵۰ - ۱۲ صفحه
قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

سرمقاله

غلامرضا صادقیان | سردبیر

۵ بمب خبری امریکا در ترازوی سواد رسانه

پنج خبر در رسانه‌های امریکا در یکی، دو روز اخیر مثل بمب خبری عمل کرد و واکنش‌هایی در دنیا و در میان ایرانیان برانگیخت. از منظر سواد رسانه می‌خواهم نشان دهم چرا برای فهم درست مطلب باید هر پنج خبر را «در حال بازتعریف مسئله‌ی ایران پس از جنگ» دید و فهمید، نه چیزی بیشتر. این پنج خبر، یکی مستند فرید زکریا با نام «ایران و بمب» بود که از سی‌ان‌ان پخش شد؛ دیگری خبری بود که همین شبکه از قول سازمان‌های اطلاعاتی درباره «احتمال برنامه‌ریزی ایران برای حمله با بمب کثیف یا سلاح شیمیایی در واشینگتن» منتشر کرد؛ سومی گزارش نیویورک تایمز بود که یک ایرانی نوشته و نسبت به تأمین برق تأسیسات موشکی از سدهای آب هشدار داده است؛ چهارمی، تصویر مجله اکونومیست بود که به سبک «تصویرسازی تحریریه‌ای نمادین» با ساختار معماگونه از انبوه نمادها ساخته شده و چون پیش‌بینی معماگونه‌ی سال آینده است و اشاره‌ای هم به ایران دارد، مهم شد؛ و پنجمی انتقال شماری از وزیران کابینه به پایگاه‌های نظامی از ترس ایران.

معتقدم این پنج خبر فقط از منظر «بازتعریف مسائل ایران» ارتباط مشترک دارند که همین هم بسیار مهم است ولی لزوماً هیچ‌یک به‌معنای برنامه‌ریزی قطعی امریکا برای اقدام عملی مشخصی علیه ایران نیست، و بیشتر زمینه‌سازی روانی است.

خبر «بمب شیمیایی ایران در واشینگتن» نشان می‌دهد در امریکا نیاز به توجیه کار کثیف خود در جنگ می‌بینند. انتخابات امریکا به حزب حاکم در دولت نشان داد مردم امریکا آنها را کثیف می‌بینند، پس باید کاری کرد که این کثافت از چهره ترامپ و امریکا پاک شود و چه کاری بهتر از انگ‌زدن به ایران؟! این زمینه‌چینی قرار است احساس خطر را از میدان جنگ به زندگی روزمره شهروند امریکایی انتقال دهد، سپس زمینه‌ی روانی برای پذیرش اقدامات پیشگیرانه، یا حتی حملات نظامی بیشتر ایجاد کند، تا هر اقدام احتمالی نظامی نه یک انتخاب سیاسی که یک ضرورت دفاعی دیده شود. حتی ممکن است انتشار این خبر فقط به دنبال افزایش برخی اختیارات دولتی باشد. مخاطب خبر چه کسانی هستند؟ فقط نادان‌های دسته‌جمعی؟! نه. هرچند خبر به‌قدر کافی احمقانه است که بتوان آن را بر دوش مخاطب نادان گذاشت ولی چنین اخباری گاهی مخاطب مطلع را با اطلاعات گزینشی و ترس‌آفرین به نتیجه‌ای که مطلوبیت آن از پیش تضمین باشد، می‌رساند.

خبر «سدها و موشک‌ها» از همه حمق بیشتری دارد. گزارشگر می‌گوید سدها و سایت‌های موشکی کنار هم ساخته شده پس سدها قرار است برق سایت‌ها را تأمین کند! مگر برای چنین کاری، لزوماً باید این دو کنار هم باشند؟! وانگهی سدها را کنار سایت‌ها ساخته‌ایم یا سایت‌ها را کنار سدها؟! مگر می‌شود هرجایی سد ساخت یا هر جایی موشک؟! معلوم است که هر دو را در کوه می‌سازند. جالب آن که گزارشگر نادان به‌جای اثبات رابطه، از خواننده می‌خواهد خودش رابطه را در نقشه کشف کند! این نوع گزارش‌ها در نگاه ابتدایی زمینه‌سازی حمله به زیرساخت‌هاست ولی همچنان توجیه حملات گذشته به زیرساخت‌ها هدف اصلی است.

خبر انتقال وزیران ترامپ به پایگاه‌های نظامی را نیز ابتدا به ساکن باید در همان زمینه‌ی «زنده‌نگه‌داشتن تهدید ایران برای هر اقدام عملی در آینده» دید و فهمید. هرچند ترس آنان واقعی است و از منظر سواد رسانه نباید آن را فقط نمایشی دید. من به ترس آنان نسبت به هر نمایش و زمینه‌سازی دیگری وزن بیشتری می‌دهم. طرح جلد اکونومیست، سبکی برای انتقال پیچیدگی و به‌هم‌پیوستگی جهان و پیش‌بینی چندوجهی آینده است. خود اکونومیست در توضیح بخشی از معمای جلد نوشته است: «در خود ایران نیز، حکومت، کنترل و تسلط خود را تشدید خواهد کرد»! خود خبر گواهی است بر فرض این نوشته که این اخبار همگی «بازتعریف مسائل ایران» با اهداف سیاسی است.

مستند «بمب و ایران» ولی متفاوت است. این مستند می‌خواهد نشان دهد چون برنامه هسته‌ای ایران از زمان شاه شروع شد و انقلاب هم با وقفه‌ای دوباره آن را از سر گرفت و سختی‌ها و تحریم‌ها را نیز تحمل کرد، و در این دو حمله نیز نابود نشد، پس راه‌حل پایدار، نظامی نیست و دیپلماتیک است. زکریا توافقی تازه را پیشنهاد می‌کند که تضمین‌های امنیتی و محدودیت‌های هسته‌ای را در کنار هم قرار دهد و ایران را به این نتیجه برساند که امنیت ملی بدون سلاح هسته‌ای بهتر تأمین می‌شود.

احتمال می‌دهم این مستند با این محتوا نوعی زمینه‌سازی برای هر توافق احتمالی با ایران در آینده باشد که برخلاف قبل حقوق ایران از جمله غنی‌سازی را به رسمیت بشناسد. امریکا تاکنون شواهد علنی و قطعی که اثبات کند ایران تصمیم به ساخت سلاح هسته‌ای گرفته است، به دنیا نشان نداده است، و مستند زکریا، با یک گام به جلو مسئله‌ی هسته‌ای را از یک موضوع امنیتی و حقوقی به یک مسئله‌ی تاریخی، راهبردی که بتوان آن را به روی میز مذاکره بازگرداند، تبدیل می‌کند و این معنای خودش را دارد. سواد رسانه‌ای باید وادارمان کند بپرسیم چرا این خبرها، در این زمان، با این صورت‌بندی و با این برجسته‌سازی منتشر می‌شود؟ معتقدم برای امریکا شکل‌گیری یک روایت تازه از «ایران پس از جنگ» که در آن ایران هم موضوع مذاکره است و هم منشأ تهدید، مهم است.

«حیات در حباب امریکا» مرگ شماست!

سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هشدار داد که ادامه اشتباهات رژیم آل خلیفه، حیات آنان را در نظم امنیتی جدید منطقه به تردید خواهد انداخت. سردار حسین محبی، سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی خطاب به حاکمان بحرین هشدار داد: همکاری در تهاجم به ایران اسلامی، حیات در حباب امنیتی امریکا و تعرض به حریم مرجعیت شیعه، سه اشتباه کلیدی رژیم آل خلیفه است که در صورت ادامه، حیات آنان را در نظم امنیتی جدید منطقه به تردید خواهد انداخت. العاقل یکفی بالاشاره.

این هشدار پس از آن مطرح شده است که دادگاه کیفری عالی بحرین روز دوشنبه ۲۵ آبان، در پرونده‌ای با ۶۹ متهم، ۶۴ نفر را به حبس ابد و پنج نفر دیگر را به ۱۵ سال زندان محکوم کرد. بر اساس گزارش مؤسسه حقوق و دموکراسی بحرین، ۶۰ نفر از متهمان از علمای شیعه این کشور بودند و آیت‌الله شیخ عیسی قاسم، از برجسته‌ترین رهبران مذهبی شیعیان بحرین نیز در میان محکومان قرار دارد. حکم وی به‌صورت غیابی صادر شده است. بحرین از متحدان امریکا در منطقه است و مقر ناوگان پنجم نیروی دریایی این کشور در آن قرار دارد.

اراده ملت ایران محاسبات امریکا را برهم زد

سرلشکر عبداللهی: خودکفایی دفاعی مهم‌ترین درس جنگ بود | صفحه ۲

آیین رونمایی از تقریظ رهبر شهید انقلاب بر رمان نوشته نیما اکبرخانی برگزار شد

«خاک‌سپاری دوم بانوی مرگ» سبک جدیدی از رمان جنگ که باید تشویق شود

محمدمهدی صافی | جوان

■ بیست‌ودومین پاسداشت ادبیات جهاد و مقاومت و آیین انتشار تقریظ رهبر شهید انقلاب بر رمان «خاک‌سپاری دوم بانوی مرگ»، عصر روز گذشته در مجموعه سرچشمه برگزار شد. در متن تقریظ رهبر شهید بر این کتاب آمده است: «شیرین و هنرمندانه نوشته شده است؛ در واقع باید آن را گونه تازه‌ای از رمان جنگ به شمار آورد. این سبک کار باید تشویق شود.»

رمان «خاک‌سپاری دوم بانوی مرگ» به قلم نیما اکبرخانی داستانی پرحادثه است که محور اصلی آن روایت تقابل دو شخصیت مجتبی میثمی، از ایران، و راشل هرتزوگ، زن اسرائیلی است که از خلال رویارویی این دو شخصیت، میدان پنهان و ممتدی از درگیری‌ها، تحولات و زدوخوردهای معاصر میان ایران و اسرائیل روایت می‌شود | **صفحه ۱۲**

گزارش کثیف

نیویورک‌تایمز در گزارشی عوام‌فریبانه با برقراری رابطه بین تأسیسات نظامی و پروژه‌های سدسازی زمینه حمله به زیرساخت‌های ایران را فراهم می‌کند

■ فردریش مرتز، صدراعظم آلمان، روز ۱۷ ژوئن ۲۰۲۵، تنها سه روز پس از حمله اسرائیل به ایران گفته بود: «این دقیقاً همان کار کثیفی است که اسرائیل برای همه ما انجام می‌دهد. من فقط می‌توانم نهایت احترام خود را برای ارتش و رهبری اسرائیل به خاطر داشتن شجاعت انجام این کار ابراز کنم.» مرتز این جملات را در پاسخ به سؤال خبرنگاری گفته بود که پرسیده بود: «آیا اسرائیل در حال انجام کار کثیف برای همه ماست؟» که او جواب داده بود: «من از شما بابت استفاده از اصطلاح «کار کثیف» سپاسگزارم.» حالا به فاصله ۱۷ ماه بعد از جوابی که خبرنگار آلمانی در دهان صدراعظم آلمان گذاشت و مرتز هم از او تشکر کرد، روزنامه نیویورک‌تایمز در گزارشی با عنوان «چرا این همه سد؟ حملات موشکی به ایران ممکن است معمایی قدیمی را حل کند»، نوشته که بخشی از شبکه گسترده سدها و پروژه‌های انتقال آب ایران برای پشتیبانی از زیرساخت‌های نظامی، به‌ویژه «شهرهای موشکی» زیرزمینی ساخته شده اند؛ گزارشی غیراخلاقی که صرفاً با گمانه‌زنی درباره الگوی نقشه پراکندگی سدهای ایران، یک این‌همانی کثیف درباره رابطه سدسازی با تأسیسات نظامی ایران ایجاد می‌کند. هم‌زمان، شبکه سی‌ان‌ان درباره احتمال وجود طرحی از سوی ایران برای انفجار یک «بمب کثیف» در واشینگتن دی‌سی خبر داده؛ گزارشی که دیروز با استقبال ترامپ مواجه شد: «اگر چنین باشد، آنها بهایی خواهند پرداخت که هیچ کشوری پیش از این هرگز نپرداخته است» | **صفحه ۱۱**

سال آینده قهرمان وزنه‌برداری جهان می‌شویم

■ شیوا نوروزی | خبرنگار گروه ورزشی

علیرضا نصیری نایب‌قهرمان وزنه‌برداری جهان در گفت‌وگو با «جوان»: شرایط لیگ و قراردادها نسبت به دو سه سال اخیر بهتر شده و کیفیت مسابقات بالا رفته است. بیشترین رقم قراردادها برای مدال‌آوران المپیک و ملی‌پوشان است که نهایتاً به یک میلیارد تومان می‌رسد. امیدواریم وضعیت لیگ و قراردادها بهتر از این هم شود | **صفحه ۸**

رکورد دوضرب فوق سنگین باید به ایران بازمی‌گشت

■ دنیا حیدری | خبرنگار گروه ورزشی

مسابقات جهانی شرایط متفاوتی با رقابت‌هایی دارد که همه تیم‌ها با تمام قدرت در آن حاضر نمی‌شوند. در این دوره تیم‌های مختلف با آمادگی و نفرات قدرتمندی به میدان آمدند و رقابت بسیار سنگین بود. تیم ما هم جوان است و بچه‌ها برای رسیدن به عملکرد بهتر به زمان و کسب تجربه بیشتر نیاز دارند | **صفحه ۸**

یادداشت سیاسی

عباس حاجی‌نجاری

استیصال اردک لنگ

اصطلاح اردک لنگ در ساختار سیاسی امریکا برای رئیس‌جمهوری به کار می‌رود که به دلیل شکست حزب متبوعش در انتخابات میان‌دوره‌ای و از دست دادن اکثریت کنگره بعد از انتخابات، قدرت مانور سیاسی او به شدت محدود شده و در مدت دو سال باقی‌مانده از دوران ریاستش با چالش‌های جدی با مخالفانش از حزب رقیب در کنگره درگیر خواهد بود | **صفحه ۲**

یادداشت فرهنگی

علی‌اکبر سبزیان

با «کتاب» باید برخاست

جریان کتاب‌خوانی نیم‌قرن اخیر ایران مدیون رهبر شهید است. او «آقای کتاب‌خوان ایران» بود و کمترین کار این بود که شعار محوری هفته کتاب امسال رنگ و بویی از «آقای کتاب‌خوان ایران» می‌داشت. در خاطرات ایشان، اهتمام جدی به کتاب‌خوانی در زمان مسئولیت‌های خطیر چنان آمده که حجت را بر همه تمام می‌کند که با وجود کثرت فعالیت و سختی مسئولیت، نباید از مطالعه غفلت کرد | **صفحه ۱۲**

یادداشت اقتصادی

مجتبی سرمدی

وقتی سیاه‌نمایی نان دارد!

در کانال‌های تلگرامی، تقریباً هیچ خبر خوبی نیست. دلار اگر بالا برود، فاجعه است؛ اگر پایین بیاید، موقتی و ساختگی است. طلا اگر گران شود، نشانه سقوط اقتصاد است و اگر ارزان شود، حتماً آرامش قبل از طوفان خواهد بود! خلاصه هر اتفاقی که بیفتد، نتیجه یکی است، یعنی به‌زعم آنها، آینده تاریک است، اوضاع خراب‌تر می‌شود و مردم باید بیشتر بترسند | **صفحه ۴**

آرزو داشت سرباز گردان امام‌خامنه‌ای در لشکر صاحب‌الزمان(عج) باشد

■ علیرضا محمدی | دبیر گروه ایثار و مقاومت

۱۵ خرداد سال ۱۴۰۴ «امیر علی شاه‌حیدری» با «بهار حمیدی» ازدواج می‌کند. تنها یک هفته بعد، جنگ تحمیلی ۱۲ روزه در بامداد ۲۳ خرداد آغاز و امیر علی به مأموریت‌های مختلف اعزام می‌شود. پنج‌روز بعد از شروع جنگ، در یکی از مأموریت‌ها تصادف می‌کند و پایش می‌شکند. آن روزها که این پاسدار جوان روزهای سختی را سپری می‌کرد، هم از بابت شهادت سردار حاجی‌زاده و هم از اینکه در شرایط جنگی باید در خانه می‌ماند، بسیار ناراحت بود. گذشت و او دو ماه بعد تا حدودی سلامتی‌اش را بازیافت. دوباره رخت رزم پوشید و این‌بار در اولین دقایق شروع جنگ تحمیلی رمضان با حمله مشترک محور امریکایی - صهیونیستی به محل کارش آسمانی شد، در حالی که تنها هشت‌ماه از شروع زندگی مشترک او با همسرش می‌گذشت. گفت‌وگوی «جوان» با همسر شهید را در صفحه ۵ بخوانید

تسلیت مقام‌های سیاسی و نظامی در پی ارتحال آیت‌الله وحیدخراسانی

| صفحه ۲ |

آئینه‌دار سنت مرجعیت شیعی

■ محمدرضا کائینی | دبیر گروه تاریخ

در روزگاری که قوای اهریمنی و شیطانی جهان در حذف و هدم اسلام و تشیع هم‌داستان شده‌اند، بهتر می‌توان زیست و کارنامه عالم عامل زنده‌یاد آیت‌الله العظمی حاج شیخ حسین وحید خراسانی را به نظاره و ارزیابی نشست. چه مرجعیت پرشکوه و کردار پرشوکت وی، یادآور سیره سلف صالح بود و برای بسا مردمان، حجتی محکم و قطعی قلمداد می‌شد. به ویژه یادآوری شمه‌ای از آن، که اینک هم درس‌آموز است و هم ابطال‌گر زمزمه بدخواهان، به‌هنگام می‌نماید:

۱- آن فرزانه فقید در طول دهه‌ها، چند نسل از فقها، مدرسان حوزه‌های علمیه قم و نجف، خطبا و اهل منبر و داعیان الی‌الله را تربیت نمود و عقیده و اندیشه ایشان را استوار ساخت. این عده پرشمار، هم‌اینک در جای جای ایران و جهان پراکنده‌اند و به نشر معارف شیعی اشتغال دارند.

۲- آن اندیشمند والا از دوره جوانی، تنها به درس و فحص اکتفا ننمود و یکی از مبلغان نامدار جهان تشیع به شمار می‌رفت. به ویژه که وی در دوره‌ای جامعه دینی را از وعظ پربار خویش بهرمند می‌کرد، که کشور به محل تاخت و تاز جریانات دین‌ستیز از قبیل بهائیت و چپ تبدیل شده بود و ضرورت این مهم، دوچندان می‌نمود.

۳- آن محب پراخلاص خاندان رسالت، به اقامه عزای اهل بیت (ع) و به ویژه در احیای سوگ فاطمی، علوی و موسوی (ع) جهدی فراوان از خویش نشان داد و در طول نزدیک به دو دهه و همپای محبان آل‌الله، آن را به یک سنت مداوم مبدل ساخت که بی‌شک به نام وی ثبت خواهد گشت.

۴- تصور می‌برم که مفاهیم فوق آمده، در دوران ما آنقدر مفهوم و بسامد سیاسی پیدا کرده، تا ما را از بیان رویکردهای ذاتاً سیاسی در سیره آن مرحوم مستغنی سازد. اگر در مقطعی این رفتارها صرفاً مناسکی مذهبی و بی‌خطر برای استعمار تلقی می‌شد، امروز به کنش یا واکنش‌هایی دارای مفهوم اجتماعی و سیاسی بدل شده و در تحلیل‌های ناظران مربوطه مورد توجه و محاسبه جدی قرار می‌گیرد. با این همه و علاوه بر آنچه گفته شد، مواردی چون حساسیت بر اجرای احکام اسلام طی هفت دهه در منابر و کرسی درس، همراهی با نهضت اسلامی در ادوار گوناگون آن، حضور در جبهه‌های جنگ در دوره دفاع مقدس و دلگرم ساختن رزمندگان و منع تضعیف نظام اسلامی به دلیل آثار خطیر آن بر اسلام و تشیع را، نباید از نظر دور داشت.

۵- و نهایتاً دریغ و درد از اینکه به مرور، حوزه از اعلام و بزرگان خویش تهی می‌گردد و تضمینی برای پر شدن جای ایشان در کف نیست. هرچند که خدای کریم، هماره پاسدار این عرصه بوده و کرامتش همواره مستدام است.